

Vintilă Dumitru Corbul
Economu Popescu

26 mai 1916 București - 30 ianuarie 2008 București

Vintilă Corbul este unul din cei mai cunoscuți scriitori români de literatură beletristică, de proză de mari dimensiuni, acoperind istoria universală cu subiecte din zone îndepărtate în timp până la aproape 20 de ani distanță în urmă, adică în contemporaneitate. Scriitorul acesta, cunoscător al câtorva limbi străine (franceză, engleză, italiană, rusă), în așa fel încât să conceapă opere ample, folosinduse de toate subtilitățile lor, este un fel de Honoré de Balzac al culturii moderne, prin cunoașterea amănunțită a vieții economice cotidiene, a relațiilor interumane, a dezvoltării unor societăți pe toate planurile. Și totuși, în perioada comunistă la noi nu a fost cuprins nici în dicționare de literatură, nici nu i s-au realizat prefete sau monografii, pentru că plecase ilegal din țară, ca de altfel și Eugen Burada. Adeseori, cei doi au colaborat în calitate de coautori ai unor romane sau pentru realizarea unor scenarii de filme.

Abia găsim câteva cuvinte despre această somitate a culturii române așa cum se întâmplă cu un minuscul cuvânt nesemnificativ pe coperta a patra a romanului cu titlul insolit „Salvați-mă! Sunt miliardar!” apărut în 1993 la Editura Continent XXI: „Incitant chiar prin titlu, romanul (...) cunoscutului scriitor Vintilă Corbul (stabilit de mulți ani în Franța) continuă, cu măiestrie, incursiunile într-o lume a marilor tentații, cu luminile și umbrele sale. Cititorul va regăsi în paginile cărții lumea <<marilor familii>>, intrigile de culise, iubirile dezlanțuite, mizele marilor câștiguri și riscurile inerente”. Vintilă Corbul s-a născut la 26 mai 1916 în București și provine dintr-o familie foarte bogată. Sofia, mama acestuia, deținea acțiuni la diverse bănci și studiouri de filme americane. Constantin Popescu Corbul, tatăl adoptiv al copilului, provenea dintr-o mică, dar înstărită familie boierească, deținea multe proprietăți în București și în țară, o podgorie la Drăgășani și chiar un grajd cu cai de curse.

Lui Vintilă Corbul i s-a sugerat de către părinți că tatăl său vitreg este, de fapt, tatăl natural. Constantin Popescu Corbul s-a căsătorit cu Sofia, mama lui Vintilă, după ce aceasta a divorțat de

Mihail Economu și i-a adoptat imediat copilul. Astfel se explică numele complet al scriitorului: Vintilă Dumitru Economu Popescu Corbul. Deși visa să devină „ambasador”, la îndemnul părinților, Vintilă Corbul urmează cursurile Facultății de Drept și devine magistrat.

În paralel, pentru a-și alimenta propria pasiune, tânărul urmează Facultatea de Litere și Filosofie din București. Imediat după absolvirea acesteia reușește să devină judecător (1939). Fiind „un răzvrătit” se căsătorește cu Ana Stoenescu, fiica unui simplu muncitor. În cel de-al Doilea Război Mondial, bărbatul acesta neascultător a avut funcția de locotenent de artilerie antiaeriană și, ulterior, a fost pilotul comandantului forțelor aeriene române. După război, tot cursul vieții noastre, a românilor, s-a schimbat.

Toate proprietățile familiei au fost confiscate. Vintilă Corbul și familia sa au fost evacuați și forțați să locuiască în bucătăria unui imobil șubrezit, într-una din cele patru camere locuite de patru familii. Diplomele sale n-au mai fost „valabile”, el a fost exclus din magistratură din cauza originii sale „nesănătoase”, adică burgheză, și a arestării tatălui său de către comuniști. Va ocupa un post de bibliotecar, la o bibliotecă de cartier, dar este dat afară din aceleași motive, după numai șase luni. Deși era magistrat și licențiat în Litere și Filosofie, ajunge muncitor necalificat și, ulterior, inginer la ICAB (Întreprinderea Canal și Apă București), unde lucrează aproape 15 ani. La scurt timp, Ana

INDEPENDENȚA
ROMÂNIA

Stoenescu divorțează și fugă cu un evreu bogat, în Los Angeles.

După câțiva ani, se căsătorește cu Ioana Sân-Giorgiu, fiica scriitorului legionar Ion Sân-Giorgiu, cel care fusese judecat și condamnat la moarte de regimul comunist. Ioana Sân-Giorgiu a fost exclusă de la Conservatorul de Arte Dramatice și se vede obligată să se angajeze muncitoare necalificată într-o fabrică de cuțite. Pentru a-și completa modestul venit, tânăra familie începe să traducă opere literare din limbile franceză și engleză. Din cauza condițiilor grele de muncă, Vintilă Corbul se îmbolnăvește de tuberculoză oculară, intră în concediu medical și rămâne acasă. În perioada de aproape doi ani în care își tratează boala, începe din nou să scrie, la aproape 30 de ani de la apariția ultimului său roman, „Sclavii pământului”, care fusese conceput atunci când avea 28 ani, primul, „Babel Palace”, fusese, la 26 de ani (1942).

De fapt, prolificul prozator și-a început activitatea literară cu proză la „Adevărul literar și artistic” (unde semnează Plupy Economu Corbul) și la „Universul literar” (1938). După război, va semna rubrici permanente de recenzii și note în „Poporul” (1946-1947) și în „Femeia și căminul” (1947-1948), unde abordează cu precădere literatura de limbă engleză. Comuniștii îl trec pe lista neagră a scriitorilor interziși. Nu cu aceste romane rămâne Vintilă Corbul în istoria literaturii române, ci cu acelea care aduc în centrul atenției istoria omenirii ori ascensiunea unor clase sociale și coborârea altora. Odată cu apariția romanului „Dinastia Sunderland-Beauclair” (3 volume) se va

da startul succeselor, cartea fiind editată mai târziu în franceză și poloneză. Din acel moment, autorul n-a mai fost nevoit să se angajeze, dar încă nu va fi ocolit de loviturile puternice.

Ioana moare răpusă de cancer la numai 35 de ani. Pe el această încercare a vieții îl va marca profund. Nu se va mai căsători niciodată. Vintilă Corbul a părăsit definitiv țara în 1979, când deja era în plină glorie, obținând importante succese de librărie. Începuse colaborarea cu Eugen Burada și pe mai departe vor scrie foarte multe romane și scenarii de film pe care le-a ecranizat Sergiu Nicolaescu. Cei doi romancieri s-au stabilit într-un orașel lângă Paris, Rocquencourt, din care Vintilă Corbul nu s-a mai mutat niciodată. Multe din titlurile sale au fost editate în limbile franceză, engleză, poloneză, rusă, arabă. În primele romane - „Babel Palace” și „Sclavii pământului”, având subtitlul comun „Lumea de ieri”, Corbul încearcă să schițeze un tablou al societății românești de la sfârșitul perioadei interbelice, dar prea puțin structurată. Mai târziu se orientează spre alte teme, între care și reconstituirea istoriei marelui capital financiar transnațional. Plănuise o scriere epică de mari proporții - „Dinastia Sunderland-Beauclair” -, care să urmărească evoluția unei asemenea instituții de la începuturi până la zi, în două cicluri apărute: „Idoli de aur” (1967) și „Păsări de pradă” (1969-1979), ambele de câte 3 volume -, dar nu a izbutit să acopere decât perioada 1770 - 1825).

Este biografia întemeietorului acestei „dinastii” de bancheri, autorul încercând să evedențieze procesul de formare a psihologiei celui care vede în îmbogățire (rapidă, prin speculații și „lovituri”) cheia și sensul vieții. Fundalul geografic și social este schimbător, acțiunea petrecându-se când la New York, când la Oxford, Londra, Paris, Veneția, Madrid, Viena, Roma, Sankt Petersburg, Palermo, Constantinopol, București sau în Haiti, Mexic ori Paraguay, antrenând în acest context compozit și Războiul de Independență al Statelor Unite, și Revoluția franceză, și perioada napoleoniană sau mișcarea eteristă. Fabulația se complică odată cu intrarea în afaceri a fiilor lui Sunderland-Beauclair, prilej de acțiuni senzaționale.

Într-o ultimă relatare despre întâmplările teribile din lumea marilor finanțe internaționale de după 1970 - „Oameni în Rolls-Royce” (1993, în colaborare cu Eugen Burada) -, urmași ai dinastiei Sunderland Beauclair apar ca personaje episodice sfârșite. Vintilă Corbul a intenționat să realizeze și ample reconstituiri ale unor importante evenimente istorice. În „Iubirile imposibile ale lui Petronius” (1993), de pildă, biografia sentimentală a scriitorului latin este proiectată pe fundalul unei Rome bulversate de tirania și demența unor împărați, autorul punând accentul pe etalarea desfrânării generale, de la Curtea imperială la plebe. Tema este urmărită și completată în „Asediul Romei” (I - II, 2004). Cel mai popular roman al lui Vintilă Corbul, „Căderea Constantinopolului” (I - II, 1976 - 1977) este axat pe trei mari direcții narative: relatarea tentativelor solilor bizantini de a obține ajutorul unor suzerani europeni, asiatici sau africani, ocazii care prilejuiesc descrierea situației din fiecare țară, la nivelul puterii; urmărirea întâmplărilor de la Poarta Otomană, insistându-se asupra psihologiei sultanilor, concretizată acum în dorința imperioasă de a cuceri Constantinopolul și în pregătirea ofensivei; descrierea stării Bizanțului, de la bazileu la categoriile sociale de jos. Asaltul final, ultimele lupte, pătrunderea turcilor în cetate, măcelul etc. sunt simple înșiriri de scene și tablouri convenționale, fără forță evocatoare. „Căderea Constantinopolului” este creația lui Vintilă Corbul cu cel mai mare succes și totodată cea mai vândută carte din beletristica românească.

Numai la primul tiraj a avut vânzări de 192.000 de exemplare. A fost editată în franceză, greacă, arabă, iar în Franța a fost difuzată și sub formă de teatru radiofonic. „Uragan asupra Europei” (1979) este o mixtură de intrigi diplomatice sau de Curte, de la lovituri de palat și abilități machiavelice, la acte de spionaj, cinism și cruzime, care vrea să demonstreze cum se făcea politica în Europa anului 1970. Ceva mai unitar compozițional este romanul „Cavalcadă în iad” (I - II, 1982), unde formula aleasă de autor - jurnalul - l-a ajutat pe Vintilă Corbul să renunțe la ramificarea excesivă a epicului. Un mare general german consemnează și comentează într-o tonalitate sumbră evenimentele din ultima parte a celui de al Doilea Război Mondial, până la procesul de la Nürnberg.

Din aceeași categorie tematică face parte și „Calea ducesei” (2007, în colaborare cu Eugen Burada), o relatare a vieții unei familii sub ocupația germană. Pentru Vintilă Corbul, faptele istoriei sunt fapte de manifestare a răului, a luptei oarbe pentru avuție și putere, a desfrâului, cruzimii și a altor tare, ceea ce denotă o înțelegere superficială, proprie romanului popular.

INDEPENDENȚA
ROMÂNĂ
*Independența
prin Cultură*

Romanele de aventuri sunt mai diluate compozițional, mai puțin reușite, precum „Cenușă și orhidee la New York” (1969). Aceasta este prima carte apărută cu semnăturile Vintilă Corbul și Eugen Burada și pune bazele unei colaborări de aproape 29 de ani. După stabilirea în Franța, Vintilă Corbul va scrie romane ample în limba franceză, cele mai multe fiind traduse și editate și în România, începând din 1993, pentru ca în 2007 să cunoască apogeul reușitelor editoriale prin apariția a peste 30 de titluri (retipăriri și inedite). Din stufoasa operă a scriitorului Vintilă Corbul mai amintim romanele: „Casa din Cherry Street”; „Hollywood - infernul viselor”; „Groaza vine de pretutindeni” (cu Eugen Burada); „Sunt regele Franței, Regele Soare”; „Împărăteasa fără coroană”; „Plângi, plângi, balalaikă” (cu Eugen Burada); „Atenție! Los Angeles va sări în aer”; „Mafia și miliardarii”; „Extaz, moarte și rock`n roll”; „Miliarde și picioare lungi”. Vintilă Corbul este cunoscut și în lumea filmului prin scenariile concepute singur sau în colaborare cu altcineva: „Un comisar acuză” - 1974, în colaborare cu Sergiu Nicolaescu, Eugen Burada și Mircea Gândilă; „Revanșa” - 1978, cu Sergiu Nicolaescu, Eugen Burada și Mircea Gândilă; „Nea Mărin miliardar” - 1979, cu Eugen Burada și Amza Pellea; „Duelul” - 1981, cu Sergiu Nicolaescu și Eugen Burada; „Miliarde și picioare lungi”, ultimul său scenariu, după cartea omonimă, încă neecranizat. A primit în anul 2004 distincția „Ordinul Meritul Cultural în grad de ofițer”.

Dar cel mai mare premiu este opera însăși: vastă, variată și inegală, însă a muncit enorm și a conceput pe măsură. Un fragment din romanul „Dinastia SunderlandBeauclair”, volumul 1 „Păsări de pradă”, apărut la editura Z, în 1996, va fi cât de cât edificator pentru unul din genurile abordate de autor. Vom constata frământările unuia din marii industriași, chiar dacă din afară poate era cotate altfel: „Copiii lui Henry erau prea nevârșnici spre a-l înțelege. Cel mai mare, Warren, abia împlinise șapte ani. Iris nu ieșea din lumea păpușilor. Ashley, prâslea, era mai afectuos, mai calin. Dar la ce sprijin moral se putea aștepta de la un copil de cinci ani? Frații lui Henry erau prezumțioși, trufași, ambițioși. Fiecare se considera superior șefului familiei. Pe Henry îl munea adeseori o întrebare fără răspuns. Cum de i se crease această reputație tristă? Studiase la Oxford. Obținuse calificative strălucite. Încă de pe vremea când trăia tatăl său, dirijase uzina de armament din Cardiff, iar mai târziu, fabrica de pulberi de la New Schenectady. Își împlinise conștiincios misiunile.

Sub conducerea sa, <<The First American Gunpowder and Gun Factory>> cunoscuse o înflorire remarcabilă. Familia nu-i iertase prima căsătorie. Se cutremurase din temelii dinastia Sunderland - Beauclair când Henry Sunderland, moștenitorul coroanei, se însurase cu Margaret Terrill, fiica minerului din Cardiff. Ce rușinoasă mezialianță! Ce condamabilă derogare! Nu se lăsaseră până nu-l despărțiseră de Margaret, singura femeie care-l iubise cu adevărat. Tatăl lui, voluntarul Richard Sunderland, îl obligase să-și dezmoștenească feciorul rezultat din prima căsătorie, sub cuvântul că legitimitatea acestuia era dubioasă. Henry nu găsisese tăria a se răzvrăti.

Suferințele lui morale fuseseră însă cumplite”. Din toată opera lui Vintilă Corbul se bănuiește că romanul „Salvați-mă! Sunt miliardar!”, tradus din limba franceză de Pavel Mocanu și introdus în „Opere complete”, vol. 17, din colecția Adevărul, ar fi o carte autobiografică, deși mai avusese și altădată tentative, dar a renunțat. Este descrisă copilăria și adolescența unui personaj ce ar putea fi identificat cu scriitorul însuși, iar tatăl eroului principal are același comportament dur și rece precum cel al lui Mihail Economu, tatăl lui Vintilă. Asupra operei lui Vintilă Corbul se pot apleca mulți scriitori care să-i realizeze monografia. Au ce să studieze și pot scoate la iveală numeroase idei. Cu cât vor fi mai mulți dintre aceștia, cu atât cultura română va avea de câștigat. Așteptăm...

Cleopatra Luca